

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

Any 2.—Núm. 48.—Dissapte 29 de Juny de 1901.

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los què desempenyen càrrecs públichs; volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils, sino tot quant se refereixi á la organització interior de nostra terra; volém que catalans sian los jutges y magistrats, y que dintre de Catalunya s'afillin en última instancia 'ls pllets y causas; volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir á la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut 'ls quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forosa prestei servei tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Tasca que s'imposa

Lo renaixement del nostre poble és un fet d'aquells que ja ningú s'atreveix a negar. Lo malestar fondíssim que fa algú temps se deixava sentir y l'intranquilitat que s'havia apoderat de totes las conciències honradament devant d'un pervindre incert y dubtós, va desapareixent á mesura que 'ls principis autonomistes arrelan en lo cor y en l'ànima de tots los catalans, presentantlosi solucions salvadoras pera 'ls problemes socials més intrincats y difícils de resoldre.

A tot arrèu, á las ciutats més populoses com á las vilas y llogarets de redunit veginat, una sola aspiració mou los cors y una sola esperança l'anima: l'aspiració y l'esperança de la veritable llibertat, no d'aquesta llibertat mentida, consignada als codicis pera bafa y escarni del poble á qui en nom d'ella s'oprimeix y tiranisa; sinó d'aquella llibertat que ha de donar á cada hu lo seu, y als estats y á las nacions y á las regions y als pobles, lo dret de regirse y governarse com mellores los acomodi.

Mes cal que visquem desperts y estèm alerta pera que la nostra tasca dongui's fructs que n'esperem. Cal que aplanem lo camí que nos ha de portar á la desitjada victòria; cal, en una paraula, que, á l'ensembs que avansèm ab pas ferm y segur, fent vía cap á la consecució dels nostres ideals, anem deixant ben neta la carretera de destorbs de qualsevol mena, que p'an ésser demà serios inconvenients pera 'lanc gràcions que 'ns han de succeir.

Fins ara hem vist com aquestas migrades oligarquías, producte de la falsa política imperante, ho han agabellat tot, han escalat los llochs preeminentes, y alentades per la poca vergonya que les caracterisa y la indiferència general, han prostituit les més santas institucions, convertintlas en cobertura de crims repugnantes y de manifestas injustícias. Lo caciquisme, aquesta plaga dels temps moderns, arrèu escampa sa influència malefactora, deixant sentir llurs efectes, més qu'en lloc, en lo municipi, societat de dret natural, extensió necessaria de la família y organisme intermitj entre aquèsta y la Pàtria.

Avuy los municipis están desnaturalisats, tant per las lleys que 'ls governan com per los homes que indegudament ocupan llurs sítius. Haurien d'ésser la veritable representació del poble, hi haurien de tindre cabuda tots los interessos y totas las classes socials, desde las més enlayardades fins á las més humils, y per dissòt nostra no hi trobem altra cosa que un cau de política suicida, un motiu de satisfer baixas passions y egoïsmes personals, un medi pera que surin y s'enlayrin homes de mala fè probada y molt sovint de dubtosa honradeza.

Clar és, que se'n senyalarán excepcions honoroses, y que dintre dels actuals municipis hi ha elements aprofitables que ben dirigits podrían ésser de gran utilitat pera llur bon règim; mes, deixant apart que no és aquest per desgracia'l cas més general, que se'n digui què representan y quina significació tenen avuy los municipis devant de l'industria, del comerç, de la propietat y del treball, veritables forses vivas, fonts de benestar y de progrés y fonaments principals del engrandiment dels pobles?....

No, no hi busquéu allí rès que puga servir concebir la noció d'una corporació respectable, ni popular sisquera. Busquéuhi als representants dels partits polítics que han portat á l'Estat á la més ignominiosa desfeta; busquéuhi als petits cacichs, dispensadors de migrades mercés y de sous més migrats encara; busquéuhi als servidors fidels dels explotadors del poble, que no contents ab alimentar-se de las seves suhors, li han robat la sanch dels seus fills pera vessarla inutilment en guerres inhumanas y injustas; busquéuhi als defensors d'empreses particulars, quins interessos están sempre en pugna y en contraposició ab los del poble; busquéuhi als que ab los propis diners ó ab los dels altres han comprat una acta pera satisfer ambicions petitas y orgulls mal entesos; busquéuhi, en fi, als que per qüestions particulars se barallan y cridan y s'insultan y's malmeten, deixant abandonadas y de recòt las necessitats de la ciutat ó de la vila quin nom voldrian ells ostentar però que està molt per damunt d'aquesta xacra infecta.

Y si d'aquí volèm passar á las conseqüències,

cias, veurem qu'es molt llògich y natural que los municipis, d'aytal manera constituhits, per pròpia conveniencia y per sistema, no atenguin ni fassin lo més petit cas de peticions y iniciativas provenientes d'entitats, associacions y colectivitats que representin veritables interessos y innegable forsa. Que sigui una societat que 'ls hi proposi la celebració d'un acte que honraria y parlaría molt alt en favor de la cultura del poble; que sigui uns Gremis, que demanin acorts encaminats á salvar institucions que si 'ls que las tenen no las estiman, los estranyen las respectan y las admirin; que sigui los propietaris los que acudeixin en defensa de drets respectables que ningú pot trepitjar..... A tots lo municipi contestarà ab son tradicional y olympich desprecí, que lo que no siguin subastas, sous, nomenaments y altres menudencias, ni té cap importància, ni interessa pera rès á la corporació.

Diguèmho clar y d' una vegada. Avuy lo municipi és lo primer y més declarat enemic del poble, molt més tal volta que l'Estat unitari y despòtic que patim, perque si aquèst nos doblega ab un continuat seguici de contribucions y trabas innombrables, aquell nos las aumenta, matant de pas las nostras energies y convertintse en una ràmora constant pera'l progrés y'l renaixement del poble.

En aras donchs d'aquest progrés; en aras del renaixement de que al principi parlavam, hem de sacudir lo jou tirànic dels municipis, qu'es lo qui més pesa perquè tenim més aprop, y hem d'escombrar d'aquestas corporacions qu'haurian d'ésser verament populars, la política funesta que 'ls ha pervertides y desnaturalisades y 'ls qui la representin. Som massa grans pera sufrir tutelas degradants y ominosas.

La vèu d' alerta está donada. Escòlinla's comerciants, los obrers, los industrials, los propietaris, los homes de ciència y tots los que formant la genuina y honrada representació del poble, de la gent que pensa, sofreix y treballa, volen respirar los ayres de santosa llibertat y està interessats en lo pervindre de la nostra Terra, y vinga d'un cop ja l'accio social pacífica ó violenta que ha d' acabar per sempre ab tanta inmoralitat, ab tanta corrupció y ab tanta brutícia.

Lo que no pot ser, no és

Prou sab tothom com anaren las eleccions de Diputats á Barcelona, pera qu'ns entretinguem á repetirlo; solzament remarcarèm que passant per damunt de la lley, no serviran las actas que havian sigut enviades á la Alcaldia, perque fou tan burda y tan grossa la falsificació, qu'el mateix govern y 'ls cacichs autors de la broma manaren que pera la proclamació computessin los vots dels certificats que posseïan los candidats d'oposició.

Sembla natural que tenint en compte las circumstancies especialíssimas que concurredran en lo fet, la Comissió d'actas seguirà la mateixa línia de conducta y aprobes sense distingos las actas de Barcelona; això no tan sols hauria sigut lo qu'ells ne diuhen polítich, sinó un acte d'èxtricta justicia. Però com succeeix sempre qu'és fan las cosas á disgust ó que no convenen, en lloc de donar facilitats, comensaren á trobarhi pels y més pels, a regirar la lley per tots quatre costats, fins que en un excés de puritanisme, resolgueren declarar graves las actas de Barcelona.

Rès hi hauria que dir, si 'ls nostres politichs fossin en totas las ocasions fidels guardadors de la lley, encara que, en lo cas particular de que tractem, vagin contra la justicia prenen per base unes actas que tothom sense excepció té per falsas; però aquell mateix dia la Comissió del Senat donava com á bona la representació legal d'uns quants senyors qual renda no està prou justificada segons lo reglament de la Cambra.

Per què, preguntaràn vostès, se fila tan prim pera uns y pera altres tan groixut? La contestació la trobarán en allò de la conveniencia; quan los hi convé hi ha precedents pera tot y's passa per damunt de la lley, però en lo cas contrari, no hi ha ningú que la respeti més qu'ells.

De tots modos lo fet de declarar graves las actas de Barcelona, no és en si tan important, que valgu la pena d'arribar á un casus

belli, puig als regionalistes no 'ls hi vé de quatre dies ni de quatre anys anar al Congrés. Lo veritable motiu d'escriure l'enèrgich manifest que donaren al públic los Srs. Robert, Domènech, Russinyol y Torras, nos sembla veurel en lo gran desengany que 'ls hi produren las diferents visitas que feren, pera obtenir alguna concessió autònoma en forma de concert econòmic més ó menys ample; ni concert, ni arrendament, ni rès, y més que may encetats en una centralizació despòtica y absurdà, això es lo que trobaren en las altas esferas de la política espanyola.

Estèm més que segurs, que al deixar la capital de l'Estat espanyol, los diputats regionalistes, s'emportaren la íntima convicció que això no té remey y que rès s'obtindrà dels polítics espanyols, que segueixen los mateixos procediments y 'ls mateixos errors que 'ns han portat al més gran dels rebaixaments. Si pensan com nosaltres creyem, ja que condueixrà esmiserar llurs forses en una lluita estèril y de resultats negatius? La feyna á fer es tan gran que no podèm ni debèm malgastar ni temps ni energies combatent á un enemic que per si sol ja's destrueix.

Cal donchs pensar si ha arribat la ocasió de deixar als de Madrid sols ab los seus errors y ab las seves concupicencies, y treballar á casa pera deixondir la conciència de tots los catalans. Una vegada obtingut això pera salvarnos en cas de temporal y naufragi, podrèm dedicar la nostra atenció á escampar los ideals autonomistas per las demés regions d'Espanya, més pobres, algunas d'elles, y més explotades y

desnaturalisades y 'ls qui la representin. Som massa grans pera sufrir tutelas degradants y ominosas.

La vèu d' alerta está donada. Escòlinla's comerciants, los obrers, los industrials, los propietaris, los homes de ciència y tots los que formant la genuina y honrada representació del poble, de la gent que pensa, sofreix y treballa, volen respirar los ayres de santosa llibertat y està interessats en lo pervindre de la nostra Terra, y vinga d'un cop ja l'accio social pacífica ó violenta que ha d' acabar per sempre ab tanta inmoralitat, ab tanta corrupció y ab tanta brutícia.

Totas las coses en son lloc y Déu en totes las coses

III
La fe catòlica en la civilisació
CONTINUACIÓ (1)

Abans de tirar endavant en nostra comentada tasca d'esbrinar l'assumpto sobre la veritable educació que tant y tant nos falta y posar los punts demunt las 'es, urgeix y convé fer boy un xich d'alto, sobre lo mateix del paràgraf anterior y fer recalcar la materia que serveix de fonament segur y veritable pera tot lo que déu seguir.

Precisant més y més l'assumpto, diré queno es lo mateix cultura que civilisació. Pot haverti cultura sens civilisació, mes, no civilisació sens cultura.

Pot haverhi pobles cultes, com lo poble romà y el poble grec abans de Cristo Senyor Nostre, sens ésser civilisats. La cultura no és altra cosa que 'l barnis y rès més que 'l barnis de las civilisacions. Fòrma, per dirlo així, tot lo que diu relació ab lo talent de l'home, ab l'hermosura y elegància del llenguatge, urbanitat y finura en lo tracte de las gentz; rès, absolutament rès de lo que podríam dir cultura del cor, de la voluntat y de la moral, qu'és la part més essencial y complementaria de la vera civilisació.

Es tant cert això, tant clar y tant evident, com evident, clar y cert és que tota civilisació veritable vé del Catolicisme y está reconcentrada en la zona catòlica, poguent assegurar que fòrça d'ella no hi ha mes que barbarie, puig, qu'abans del Cristianisme no hi ha hagut pobles civilisats, ni un sisquera, y si pobles cultes.

(1) Végeu lo núm. 29.

Dintre la cultura més perfeccionada hi tenen cabuda totas las tiranías y totas las esclavituds més horribles; d'intre d'ella pot, l'hucracia revolucionari, tirar per terra's trons més ben fonamentats, omplir de pals las coronas y humiliar los reys y emperadors; mes, d'intre la civilisació, dins la veritable civilisació, sols hi cap l'ordre, l'ordre total, l'equilibri perfecte de l'home en tot lo veritable, bò, honest y just.

L'orgull domenant lo mon ab lo més cruel despotisme y ab la més forta y gran de las tiranías; Alexandre trossejant los imperis de l'Asia; los imperis de l'Asia esmicolats per las espases romanes que degotant sanch se passejaven rumbosas per tot arrèu; lo carro triomfal de Roma sotraquejant per damunt las rocas de Palestina y las aligas de feréstecs mirar enganxant en las urpas lo mon en pès, tot, tot té cabuda dins la cultura dels pobles, però, no dins la civilisació que inclou la vera germanor segons las enlayardades solucions catòlicas. Per això Roma la culta, té un Porxo pèrs tots los errors y un Panteó pera tots los vics.

D'ahont se dedueix que, tot allò que s'oposa al desenrotlló perfecte de l'home en l'ampli espai de la pensa humana y en las misteriosas profunditats del cor, s'oposa directament á la vera civilisació; y tot allò que fomenta, favoreix y ajuda á l'entendiment á buscar la veritat, al cor á buscar lo just y lo bò y á l'espiritu la veritable y real moralitat en tots los ordres, fins a topar ab la suprema Veritat y suprèm Bé, fomenta, favoreix y ajuda á conseguir la cultura civilizada.

La veritable civilisació, que no és altra que 'l suprèm interès de la societat humana, consisteix en fer prevaleixer, proclamar los sostentos y defensos, los veritables principis polítics, religiosos y socials en la veritat unit la intel·ligència, en lo bò ajuntant voluntats y en lo just i lligant esperits. En aqueix equilibri d'abòs ordres moral y material y en llurs interessos respectius, se troba la plena y perfecta salut de la societat com de l'individu. Quan se romp aqueix equilibri començan á decayer els imperis, la civilisació degenera y 'ls ciutadans se tornan barbes cultes.

Deixant apart lo desenrotlló de la cultura, los pobles se civilisan fent inviolable l'autoritat per los de dalt, santificant l'obediència per los d'abaix y divinificant per tots la caritat. D'aqueix modo y no d'altrè la veritat, lo bò y la justicia imperan arrèu, arrèu; la moralitat no és una ombra impalpable, sinó una realitat veritable y la vera germanor és un fet innegable.

Aquí l'assumpto, ¿d'ahont, si no de las alturas de l'Iglésia, venen los esplendoros y enlluernadors raigs de la civilisació? ¿Qui fòra del Catolicisme pot fer l'autoritat inviolable, santa l'obediència y divina la caritat? ¿Sens Déu que 'ns mana á tots, sens premis eterns á la virtut y sens vera germanor, qui 'ns podrà junar en armonia y ab quina autoritat agabellarnos? ¿Còm progresar sens orientació segura, com anar endavant sens un punt fixo? Certament hem de confessar que, rès són los interessos materials y pera rès valen en la civilisació si no van junts ab la restauració dels principis eterns de l'Iglésia catòlica que són com los fonaments de las societats humanas.

No podem negar que 'l destí de l'humanitat ha tingut dues explicacions contràries; la del catolicisme y la de la filosofia incrèdula. Aquesta trençant tots los jous proclama la rahó lliure y sobirana; aquella subjectant á la voluntat de Déu y de llurs representants aquí en la terra, li posa'l jou lliure y honros de la veritat, de la justicia y del bò. Aquesta declarant autònoma la rahó, rebutja á Déu y á llurs representants, aborreix la propietat y combat la voluntat de la família, mentre qu' aquella, subjectant la voluntat a Déu y la rahó a la Iglésia, accepta gojosa 'ls jous que l'honoran y la dignifican. Aquella és la veritat y el bò; aquesta és lo mal y la mentida. Aquella inclou la veritable civilisació, és lo representant fidel de la civilisació.

Cal donchs confessar y repetir de nou que, dir civilisació veritable, és dir civilisació catòlica qu'és l'única y veritable civilisació.

Abans de tancar aquest article, crech necessari fer una observació de molt d'interès pera la clara interpretació de lo qu'anirèm esbrinant.

Baix dos punts de vista molt diferents se pot considerar la civilisació catòlica: en si mate-

xa, y allavors es perfecta del tot, perque inclou lo perfecte conjunt de principis perfectament religiosos y perfectament socials; è en son desenrotlo en la realitat de la historia y en combinació ab la nostra llibertat, d'ahont se dedueix clarament que estarà subjecta á las imperfeccions y defectes á que està subiecte tot quant en lo temps y espay entra en combinació ab la llibertat humana. Aqueixa és una clau important que no convé perdre en nostre camí, pera solventar satisfactoriamente las objeccions de nos tres contraris los impios.

CELESTÍ SANGENÍS, PIRE.

Port de Cambrils 23 juny 1901.

Lo camí llarch

La néu que va cayent acompañada, cobreix ja tota la planuria; lo crú hivern imposa son regnat, los aucells han emigrat cercant la vida y no se'ls vèu com altre temps damunt la florida branqueta cantant himnes á la Naturalesa; aquesta no mostra encar llurs frufts, los guarda fins al temps en sas entranyas, no li vol esposar á quèl mantell blanch los hi prengui la vida, los ayma massa pera voler que morin.

Arrèu domina la soletat; los pastors, com los aucells fugint en busca de la existència, han abandonat las encontradas. Sols se troba habitat lo gran casal, sols lo Castell dóna fe d'existir. En ell s'hi dèu celebrar alguna festa ja que's senten devallart fortas rialladas que causan feredat al vellet que ab sa néta resta aclarut al dintell de la tancada porta, alli apoyats l'un ab l'altre, ben junts, apretantse pera comunicarse la calor que van cercant en ya per aquellas planas, mirant un cop y altre las alforjas que ja s'han dia se troban tan solas com la noya y'l bon jayet; ja rès ne queda de las provisións que feren á l'empendrel camí.

De sobte'l soroll dels forrellats los trèu de son ensopiment y s'obra la porta gran per la que surten sis homes. De cap á pèus van vestits ab pells y en sas caras mostren ja's benestars que gaudeixen en eixa vida; los dos infelissos los hi deixan pás, s'apartan, mes jni s'hi fixan! S'allunyan unas quantas passas, se divideixen en dues collas y's van tirant pilots de néu pera fer gana, mentres los servidors arreglan lo dinar; és una jugada que han fet pera veure quina de las collas resistirà més; ja que la néu los ha sitiat y no's poden distreure cassant, com pensavan á l'anarhi, ab alguna cosa han de passar lo temps y aixòls agrada, és un divertiment qu'està de moda.

Lo vell se's vá guaytant y apreta més contra seu la tendrà nina que sentint las flayras que surten del Castell li ha dit ja: «tinch gana!», mentres ell apartant de damunt seu la vista no ha pogut respondreli més que ab un

apagat: «espera». Ell així ho fá, si, espera que s'acabí'l joch pera demanar reculliment y un mós de pá, pera implorar una almoyna no pera ell que té molts anys, sinó pera la poncella qu'esclata á son costat y que ja's mór; la demanarà pera ella, pera seguir aquell camí que la néu ha tapat y que sols senyalan los esbarzerals que com tacas negras van mostrantse pels costats fins á perdes allá al lluny quan la vista no'ls alcansa.

Lo joch va seguit fins quèl criat avisa que los senyors estan servits; á n'aquest crit s'acaba en sech y tots se'n entran movent gran esvalot y discutint la partida. Llavors lo vellet llevantse la gorra, se dirigeix al que li sembla l'amo y ab tò humil li diu, tot senyalant la nina:—Senyor, té gana,—y aquest, sens ni miàrsels, se gira á son criat y li diu mentres se endinza tot fent chór á las rialladas de llurs companys:—Reculliuols....

**

No s'ha fós la néu: hi ha la mateixa, y encara està desert tot menys lo gran casal; mes en ell ja no s'hi senten aquelles rialladas que pocas horas abans estemordian al bon vellet, sols dóna mostra de vida la figura que alegantada per la groguenca llum d'una gran llar de foch, se destaca allí en lo finestral, obert del tot malgrat la néu que continua cayent acompañada. Y aquella llum devallant damunt la néu, apar que dongui mil formes fantàsticas á las petjades, que las agrupi expressament pera atormentarlo á'n ell, á n'en Mateu, l'herèu del Castell y de totes aquelles terras. Sembla que sa conciencia ja casi morta, vulgi reviure davant d'aquelles ombras pera tirarli en cara lo haverla ennegrit més aquell dia volgut abusar de son hostatge y llénsant en mitj la néu al ser vensut, al bon jayet y á la tendreponceleta.

**

Tota la nit han caminat, pobres viatgers, sens veure l'acobament de son romiatge. A la matinada, rendits, esma-perduts, sens trobarne ni rastre del camí, s'han aixoplugat dessota una alsina, morts de defalliment, apretantse pera trobar calor y poguer aixis esperar que la vinguda del nou dia los hi mostren aquell camí que en les tenebres no encertavan y per fi la Naturalesa ha vensut. ¡S'han adormit! ¡Son cós descans!....

**

Ja ha sortit lo sol, fa molta estona; llurs raigs al caure damunt las parpelles dels caminants los fá axecar depressa; la néu s'ha fós. Ja'l vènhen lo camí; mes és molt llarch pera seguirlo á pèu! Lo primer que l'ha descobert ha estat lo jayo y mèntres allá per l'ampla carretera passa un luxós cotxe de camí condonhant sis joves y dos criats, ell mostra á la ninàl senderó qu'ls hi toca seguir. Es estret, certament que ho es molt d'estret; mes allá al lluny, á son acabament, hi trobarán un refugi: illa-

minat per aquell sol que tant desitjaven, se distingeix clarament, a l'horitzó, un hospital quinas campanas pregonan que l'Humanitat compta ja ab un súbdit menos.

JOAN VIVES.
Tarragona, Juny 1901.

Comentaris

Una ilusió menor

Nostres llegidors ja recordaran que en aquest mateix lloc havèm dit més de quatre vegadas que del Concert econòmic y de la Zona neutral, no'n resultaria més que música y encara desafinada. Per això vaig dir jo al amich B. quan me parlava de la conveniència de que ls tarragonins demanessim també una Zona neutral: «que's crèu que tenim ganas de perder la paciència? per ara y per molt temps no cal esperar que ls de Madrid fassin la més petita concesió.

No retrech això per segona vegada, amich B., pera donarme *pisto*, sinó pera demostrar que lo mateix allavors que ara'n tenim de fer cas omis de tot lo que'ns puguen concedir los centralistes, que de no ser algú mal-de-cap, lo qu'és coses profitosas, nos las tindrem de pinta.

Donchs si; lo mateix en Silvela, que'n Garmazo, que'n Sagasta y demés caps... dihèmme de brot pera no dir altra cosa, opinan que no's pot concedir de cap manera'l concert econòmic, porque seria un absurdó qu'estancaria l' Hisenda per molt temps, que treuria la elasticitat als impostos y quèl principi d'autoritat no resultaria quebrantat.

Sembla talment que tots s'hagin posat de acort pera cantar la mateixa *romanza* ó romanço, y sobre tot en fer remarcar allò de la *elasticitat*, que per pedrals menudas vol significar qu'ells no's poden desprendre de la facultat de crear nous impostos y de sobreregar los actuals, pera acabar d'expremer al contribuent á benefici dels mils y mils gaudius que viuen á costa de l'Estat à titol de sangoneras. Ja anèm bé, ja, per anar á Querol; ell's *arre que arre* defensan la menjadora ab un heroisme digne de mellor causa, y'l poble cada dia més fastiguejat de tanta mentida y dispositat á tot, fins a ferse moro: qualsevol cosa abans que seguir com ara.

Un llibre "notable"

Lo Sr. Martos, aquell célebre governador que á la veïna província de Lleida va fer ell sol més catalanistas que totas las propagandas dels companys de causa, ha escrit un llibre nomenat *Peligro Nacional*, ab la col·laboració d'un Sr. Amado molt coneigt á casa seva.

No'n ha passat pel cap comprar dit llibre

que val 5 pessetas, perque necessitem los diners pera cosas més profitosas; però ns hem pogut enterar d'algunes de las cosas que diu en Martos, per los capítols que han publicat varijs periòdics, entr'ells *La Publicidad*, si bé fent constar que no's fa solidari dels prejudicis de l'autor per allò de no comprometre. Nosaltres no volèm ser menys y copiem lo següent trosset:

El catalanismo puede considerarse constituido por el amalgamamiento de estos grupos:

Primer. Catalanistas asalariados, que son los menos, y que constituyen el nervio del elemento de acción, cuando hay que organizar revueltas y manifestaciones populares.

Su cerebro está en la aristocracia catalana del dinero, con y sin pergaminos de nobleza.

Segundo. Catalanistas fanatizados por el sofisma político, por el romanticismo de la literatura regional, y por los triunfos conseguidos por imposiciones y amenazas.

Su cerebro está en la aristocracia catalana de la política y del talento.

Tercero. Catalanistas fanatizados por el sentimiento religioso, que son los más (*reconsagrats*).

Su cerebro está en lo que podemos llamar, también, la aristocracia catalana del clero; es decir, el alto clero catalán.

Quarto. El más serio de los grupos, en el que ellos más confian, del que nosotros más debemos temer: los catalanistas del porvenir, los de la infancia y la juventud.

Su cerebro está en la acción continua del cura desde el púlpito, del maestro desde la escuela, del profesor desde la cátedra, de la madre desde el hogar.

Obsérvese ahora, para concluir estas consideraciones, cómo la fuerza motriz, la dirección del catalanismo radica por completo en todos los órdenes sociales, en las clases elevadas de la sociedad catalana.

Ja vènhen quantas terras anomena'l senyor Martos y després encara dirán que som quatre gats.... Però perdonémolo perque quan menys n'ha encertat una de plé á plé, qu'és lo quart. Si, Sr. Martos, las nostres esperances las tenim posades en la joventut que ara puja que sera la que portará á la práctica las nostres doctrinas.

Molt més tindriàm que dir sobre'l seu jucicis respecte al Catalanisme, però ja'n dispensarà, puig tenim altres mals-de-caps; y pera que no'n tracti de descorsets y serli' sempre agradable, copiarèm aquell *despidio* que V. posa en boca dels catalans en casos semblants:

Bona nit y bona hora y fuego á Madrid, qual expresións agradaria sapiguer d'ahont l'ha treta.

Ja comensa la comèdia

¿Qué'n dirèm de l'acta de Cabra? Donchs que'n Vega d'Armijo vol que hi hagi vot particular y's de la Comissió diuhent que nones. Aquesta gran qüestió que com poden suposar interessa d'alló més al país, ja fa días que porta mitj revolucionat al galliner polítich. Lo

President del Congrés, veient que's seus desitjos no eran atesos, ha presentat la dimissió; però ja veurán vostès com la sanch no arribarà al riu y's donarà una satisfacció al de la Vega etz., en lo sentit de fer sentar al Congrés á l'amich per qu'il Marquès Iliura tan terrible llyuta. ¿Lo President del Congrés és o no és un personatje important? Donchs si ho és tret d' que's seu desitjos sigan lleu, pues no faltaba més!

Y ara que parlèm del Congrés, cal esmentar, que no estant encara constituit, ja hi ha hagut gran espectacle, tot per las imparcials d'en Silvela, que lo mateix ara que sempre, ha estat d'allò més oportú, tractant á la lleuera la qüestió religiosa, qüestió que tal com estan los ànims se necessita tocarla ab una gran prudència y sobre tot anar ab pèus de plom, y no es precisament lo Congrés lo lloc més aproposit, puig allí tot agafantlo pel cantó polítich arribarán á rebregar la Religió, fentla servir d'escambell pera las seves ambicions personals.

Y sinó que ho digui en Galdós. Sense la gana que apretava als libllos, es ben seguir qu'el seu últim drama hauria seguit la mateixa sort dels anteriors, però á la gent d'en Sagasta los hi convingué *jalear* la cosa, y conseguiren lo que's proposavan, qu'era endrocar á Silvela.

Ara uns y altres volen seguir las mateixas petjades, y molt serà qu'entre tots no ho malmetin, com acostuma á succeir ab tot lo que tocan.

Foch á la cuà del llop!

Als veïns del Cós del Bou y de la Pescateria, sempre de bon humor, se'ls hi va ocurrir celebrar lo dejuni de Sant Joan ab diverses festas de carri, y entre's números del programa hi figuraven lo cremar duas fogueradas, mes no dues fogueradas qualsevol, sinó de circumstancies y artísticas.

Feren alguna cosa aixís com las *fallas* de Valencia, y sobre tots los més endressos del veïnat reunits, hi colocaren al cap demunt de cada foguera, un *ninot* que volia venir á ésser la representació dels més endressos polítics.

Se posà foch á una de las fogueradas y ningú hi va tenir rès que dir; mes ab pretext de que's tiraven cohets, va presentar-se l'autoritat local, pretenent que no's posés foch á l'altra foguera que estava coronada ab l'estàtua d'un sabater.

La conseqüència de tal ordre va ésser una de cops, xiulets, crits y un rebombori de mil diables, surtintne algú dels que hi prengueren part ab contusions y altres més encorreguts que no podian suposar.

Nosaltres que trobèm la costum de las foguerades molt impròpia d'una població... Tarragona, hauriam aplaudit que s'haguessin suprimit, mes d'això á la poca correja de que's donà mostra al Cós del Bou, volguntse privar á aquells veïns del gust de cremar un sabater, hi va una gran diferència, y molt menys podèm deixar de censorar que precisament per l'autoritat s'acudís á la fosa donant un espectacle poch edificant.

Al fi y al cap nosaltres no sabèm que cap persona, segui de la categoria que's vulgi, tingui la seva *efigie* lliure d'ésser cremada en una *falla* si aixís li sembla bé al poble.

Lo final de tot això sigué qu'al Cós del Bou lo diumenge resultaren las fogueradas cremades, lo sabater cremat, l'Alcalde cremat, los municipals y agutjils cremats y's veïns més cremats encara. Es á dir una sèrie de cremaduras.... á quina més forta.

Lo mellor ab tot siguèrem los comentaris, estranyantse tothom que gent de tan acreditat bon humor com són los veïns del Cós del Bou hagin demostrat tanta tirria envers lo sabater que posaren al cap damunt de la *falla*. Al veure semblant desagradiment, n'hi havia pera tirar lo *casquet* al foch.

Com aquí

Pels telegramas de l'extranger nos enterem de que á Londres ha tingut lloc un meeting á favor de la Pau, que va acabar ab desordres y baralles produïdes per las intemperancies dels *inconsútils* d'aquella terra, ahont, malgrat ésser lo pais clàsic de la llibertat, també hi ha molts partidaris de l'opresió dels pobles.

Los esmentats telegramas dónan detalls de la batuza á conseqüència de la qual s'instrueix sumaria, havent declarat uns agents de policia, que moltes senyoras aristocràtiques des's balcons se divertien, durant la llyuta, excitant als combatents uns contra's altres.

Aixòns ha fet recordar aquells temps felissos en que'n s'ha havimat de menjar tot; lo temps de la guerra—dihèmme guerra—ab los Estats Units.

Aquí també hi hagué molta gent que's dividia á las costelles dels altres, mentres se vestien inútilment riús de sanch y d'or. Los uns se divertien *en serio* organiant manifestacions, suscripcions nacionals, funcions y corridas de toros; y altres se divertien *en broma* fent negocis que no's podrian netejar ab cent bugades y omplintse las butxacas qu'era un gust.

Per lo que's vèu, donchs, los inglesos no estan tan adelantats com sembla á primera vista. En lo ram de guerra, si fá ó no fá tenen lo mateix nivell qu'Espanya. Allí com aquí hi ha Weylers que fan la *concentració*, y Cánovas partidaris de gastar el *último hombre* y la *última peseta* y gent que's diverteix mentres los altres se trenquen l'espina.... Sempre és un consol.

Notas d' Art

Heus aquí una nota característica dels nous temps. D'uns quants anys á'n aquesta part, los pintors l'han pegada per fer literatura, especialment los pintors catalans—y tenim de confessar que, per regla general, no s'han bastant ayrosos. Los llibres de'n Santiago Rusiñol «Desde el molino» y «Artistas catalanes en París», publicats per La Vanguardia, pera ésser regalats als seus subscriptors, foren un toc de *llamada* entre la gent de l'ofici. Això no vol dir que en Rusiñol fós lo primer dels nostres artistas d'ayuda que s'atrevis á publicar los seus treballs literaris; algúns altres ja de molts anys, s'hi havien aventurat, però gayre bé sempre amagant modestament lo seu nom darrera d'algún seudònim. No perlem, es clar, del celebradíssim dibuixant l'Apeles Mestres, quina fama literaria yá aparellada des de fa un bon nombre d'anyas ab la dels millors poetes de la nostra terra. L'Apeles era, considerat com una excepció. Y encara més de l'Apeles dibuixant y de l'Apeles poeta, tot lo ésser sapigut qu'és una sola figura, sempre n'ha fet lo públic com una separació, fins en aquelles obres en quinas lo mestre s'hi presenta poeta y dibuixant tot á l'hora.

A fóra de Catalunya la cosa no ha pres tant de pèu, però també se'n han dat *cassos*, entr'ells recordo la traducció—una traducció esplèndida—de «La Espanya negra» de'n Verhaeren, feta per Dario de Regoyos y ilustrada ab dibuixos d'ell mateix, ab la qual s'hi manifesta un escriptor de cós enter, per cert forsa sujetista. Entre els artistas catalans, ab prou feynas ne trobàvam una dotzena que, d'una manera més o menys descoberta, no hi hagin pres part en

NOVAS

Ab motiu de la festivitat d'avuy y pera que pugui celebrarla nostres caxistas, hem adelantat un dia la sortida del present número.

Cumplen avuy 90 anys de l'entrada dels francesos á Tarragona després d'un llarg siti. Al dedicar avuy un recort als nostres antepasats que tan braument defengueren nostra independencia y una oració á las víctimas, acudeixen á nostre cervell ideas tristes, molt tristes.

Comparèm l'estat d'Espanya á principis de segle ab lo d'avuy, y si mal nos trobavam llavors pitjor estèm avuy, y al dirigir una mirada per totas las nacions europeas, veiem que aquestas han avanzat notablement en lo camí del progrés, mentres nosaltres no sabem prou bé si hem avansat ó atrassat.

Es la desgracia que ns persegueix ó és l'inèxit de nostres governants. De tot dèu haverhi, y lo més trist és que el temps passa, las llissons de l'història no s'aprofitan y tot nos fa esperar dies encara més luctuosos.

Fixas avuy totas las miradas en l'Espanya decadent, som lo blanch de las ambicions de tots. Dèu vulga que en lo pervindre no ns falti fins lo foch sagrat qu'animá als héroes de 1811 y que nostre decadiment no arribi fins á considerar llògica qualsevolga invasió extrangera.

La brutal frase de lord Salisbury ns apena per l'impotencia en que ns veiem reduïts malgrat los cants de sirena dels diaris patriots, que avuy inspiran sos escrits en un sentit, demà en altre, segons d'ahont senyalà panell.

Si'l segle XIX ha passat per nosaltres entre humiliacions y desgracias, encara més negre pervindre esperem del XX. Estèm abocats a un precipici, y no hi ha dubte, caurem en ell si'l poble no desperta, no's mou y ab forta sotregada no restableix l'imperi de la veritat y de la justicia.

Lo diumenge passat va intentarse robar un pis del carrer d'August. Ho sentim puig aqueix intent de robo, ya privarnos de llegir lo diari la consabuda *gacetilla*, y pera que no se'ls olvi li la publiquèm nosaltres.

Muchas fueron las familias que anteayer y ayer se trasladaron al campo, presentando los alrededores de la ciudad gran animación. A pesar de que la población quedó poco menos que desierta no tuvimos que lamentar ningún robo debido a la exquisita vigilancia y celo de los inspectores Don Fulano y Don Mengano etz., etz.

Ab aquest joch no hi perdrán may, ¿Qué no passa res? Donchs és degut al celo y vigilancia. Passa alguna cosa! Donchs callèm y en p.e.

Estèm cansats de demanar que's reguin los arbres dels passeigs, que fan llàstima de veure, y si no s'aten nostre petició de segur que morirán la majoria d'ells.

Tambéls partides que rodejan lo monument de Roger de Llúria están abandonats per complert secantse la majoria de las plantas.

Sr. Malé, per Dèu no fassil sórt y disposi que's reguin los arbres y jardins.

Nostre estimat amich y mestre D. Manel Salavera y Carrón, ha sigut reposat en lo carrech de catedràtic de Matemàticas de nostre Institut provincial.

Ho celebrem per bè de l'ensenyança de la que ha fet lo Sr. Salavera un verdader sacerdotci.

Han sigut aprobadas per lo Congrés las actas de la circunscripció de Tarragona.

Las últimas eleccions han merescut donchs la sanció legal, y si tupinadas hi hagué, segons aquest ó l'altre candidat, á Madrid no las han sapigut ó volgut veure, y'ls tres aforunats que s'emportaren las actas, son ara'ls indisputables representants. Tot siga per bé de la terra.

S'ha acabat pot dirse lo mes de Juny y encara tenim la Rambla de St. Joan sense arreglar. Rès, que deurà esperar que passi l'estiu y allors l'arreglarán pera que l'any que ve ja estiga feta malbè.

Y no se'ns digui que la culpa no és pas de l'Ajuntament y si de las disposicions centralitzadoras, puig aixís y tot si s'hagués fet lo projecte ab la deuda anticipació á horas d'ara ja podia estar lo passeig arreglat.

¿Saben vostès quan estarà construït lo viaducte que deu unir per dessota las línies de Reus y Valencia, lo carrer de Jaume I ab lo moll de costa? Al pas que van las cosas, may, y no serà perquè aquesta obra no sigui necessaria, pera treurer al populós barri del Serrallo la guillotina que representa'l pas á nivell.

La Companyia de ferrocarrils de Madrid, Saragossa y Alacant ha publicat ja'ls anuncis dels bitllets especials de banys. Com de costum aquests bitllets comprenen diferents estacions de l'interior y del litoral y s'expendeixen pera Vilanova, Sitges, Barcelona y varis altres punts de la província de Gerona.

De modo que pera l'esmentada Companyia las platjas de Tarragona, Torredembarra y Camarruga no son dignas del respecte y con-

sideració que li mereixen las d'altres poblacions.

Es un favor més que debèm agrahirli á la Companyia, per més que sempre s'ha distingit perjudicant los interessos de Tarragona y això qu'ara ha fet no ns vé de nou. A qui li vindrà de nou sens dubte, és al nostre Ajuntament, que sempre que s'ha tractat d'afalagar al carril de M. Z. A., s'ha doblegat á totas las seves exigencies.

Ara mateix tenim entès que demana augment de dotació d'ayqua, y com d'aquest líquit no'n sobra sinó tot lo contrari, podrà contes-tàrseli que si necessita ayqua que vagi á buscarla á Vilanova, que tal vegada li donarà més bons resultats que la de Tarragona.

Ab empresas que's creuen ab lo dret de fer tot lo qu'ls hi dóna la gana, cal guardàfashi pocas atencions y férashi veurer quan nos necessitin, que si jugan a nosaltres, per no tenir en los Concells d'Administració las influencias que amparan á altres poblacions més afortunadas, de dignitat nos ne sobre.

Parlant de ferro-carrils v'és a tom fernos carrech de l'esperança que sembla tenir un confrare en que la Companyia del Nort, concediràls trens especials que se li han demanat. Ja veurán vostès com tot se tornaran paraulas y'ls trens especials los veurèm.... pintats.

Y consti que voldriàm equivocarnos.

Lo Centre Català de Sabadell ha tingut l'amabilitat de convidarnos á las grans festas que ab motiu d'inaugurar las importants reformas fetas en lo local de l'esmentada Sociedad, celebrarà avuy á las quatre de la tarde.

Aqueix patriòtic aconteixement serà presidit per la Unió Catalanista y hi pendrà part distingits oradors de tots los indrets de la nostra terra.

Además de l'invitació oficial nos ha remés lo Centre Català de Sabadell, un dels més importants de Catalunya, un bonich cartell tirat á varias tintas, anunciador de la sessió pública.

Agrahim l'invitació sentint vivament que no poguèm assistir á la festa de Sabadell, á la que ns adherim de tot cor.

Quan lo públich se comensava á demostrar satisfet de la tasca de l'enginyer quefe d'Obras públicas senyor Campriu, qui ab molt poch temps ha fet tot lo possible pera que las nostres carreteras estiguessin en bon estat, arriban fins á nosaltres notícias de que s'están posant en joch influencias pera trasladar á tan digne funcionari á un'altra província, á conseqüència de no haverse volgut doblegar á las pretensions d'algúns qu'exerceixen de cacichs.

Esperèm que aquestas incalificables gestions no donaràn cap resultat; però, per lo que puga succeir, bò és que la gent s'enteri de

aquesta trama y que sápigan los interessats que nosaltres estèm decidits á cantarlosli la cartilla quan convinguí.

S'ha constituit á Solivella una Agrupació catalanista, que ja compta ab més de cinquanta socis, havent elegit la següent Junta: Don Jaume Anglès y Corbella, President; D. Antoni Espanyol y Pàgès, vis-president; vocals: D. Joan Espanyol y Ribas, D. Tomàs Ribas, y Palau, y D. Marià Iglesias y Terré; Tresorer: D. Tomàs Armengol y Montseny, y secretari, D. Antoni Espanyol y Carol.

Lo primer acort de la novella Agrupació fou solicitar l'atmisió á la «Unió».

Felicitém als companys de Solivella que venen á treballar per lo renaixement de Catalunya.

Segons notícias aviat se constituiran Agrupacions en diferents vilas del Camp.

En los exàmens que s'estan verificant en la Acadèmia de Música del Conservatori del Liceo de Barcelona, nostra paysana la distingida senyoreta D. Agna Aymat Martínez ha obtingut en los exercisis practicats las següents classificacions:

Solfex, tercer curs, primer premi sostingut. Piano, quart curs, segon premi; piano, quint curs, tercer premi; faltantli examinarse ençare de las assignatures de Teoria de la música primer y segon curs, que donada la aplicació y'ls coneixements musicals de la Sta. Aymat cal esperar aixís mateix brillants classificacions.

Felicitém coralment á la Sta. Aymat per lo resultat de sos estudis, felicitació que fem extensiva á son mestre, l'acreditat pianista tarragoní don Anton Gabriel.

Ha mort á Madrid nostre particular amich D. Ricart Barredo Alfaro, director que fou d'aquesta Sucursal del Banc d'Espanya.

La noticia de la mort del Sr. Barredo (A.C.S.) ha causat penosa impresió entre's nombrosos amichs que ab sa bondat se captá mentre residi á Tarragona.

Hem rebut una elegant invitació del Centre Musical de Tarragona instalat en lo Salón Ayné pera assistir al acte del repartiment de notes als alumnes d'abdós sexes obtingudes en lo curs de 1900 á 1901, quin acte tindrà lloc demà dia 30 á las quatre de la tarde.

Prometèm nostre assistència y en lo número proxim donarem compte de la festa musical que sens dupte será tant amena, important y concorreguda com en los anys anteriors. L'execució del programa correrà exclusiva-

Elixir á la Ingluvina GIOL

Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de totas las malalties del

VENTRELL

per cròniques que sian, regularisant son funcionament y reforsant los debilitats.

De venta en totas las Farmacias y en casa son autor, **Passeig de Gracia, 4, Barcelona.**

ment á carrech dels deixebles del Centre Musical.

D'acord ab la reforma últimament feta á las Junta d'Obras del Port, sembla que prompte formarà part de la de Tarragona, un delegat de la Cambra Agrícola y un altre del Centre Industrial.

Trobèm encertat això, mes com se'n assigura que tenen demanat també lo dret de designar delegats altres entitats, que rès tenen absolutament que veurer, puig en realitat no son més que societats *electoreras*, verdaders centres de caciquisme migrat, estarèm á la mira pera en tot cas recorrer á qui correspongi y fer veurer al poble com se juga ab ell y com se las arreglan certs polítics pera surar sempre.

La baixada de Misericòrdia estava, fa bastants anys, en un estat dels més deporables;

no passava dia que més d'un y més de dos transseunts no anessin de costellars á terra per lo llis de l'empedrat. Un dia baixava l'alcalde, que vivia per allà als vols de la Catedral, y li succehi lo que havia ja ocorregut á molts veïns de Tarragona: una reliscada, devant per devant del carrer dels Ferrers, y tota la humanitat de l'alcalde per terra, sense que afortunadament prengués mal ni se li esbossin los lentes, que tal vegada son los mateixos que avuy encara usa. Un vehí á l'enterarse de la caygudalde la primera autoritat local y de que no havia près mal, va exclamar:

—Gracias á Déu, que arreglarán las aceras. Y en efecte, al dia següent, la brigada's posà á treballar de ferm y al poch temps deixavan la Baixada de Misericòrdia ben arreglada.

Aquest fet nos ha vingut á la memoria aproposit de lo ocorregut al Cós del Bou, ahont un cohèt tocà á una persona propietaria de l'alcalde. Allavoras se'n adonà aquest que la costum un tant barbre d'engegar cohets podia produuir alguna desgracia, y ahir per medi de pregó va prohibir dits entreteniments.

Nosaltres trobèm molt ben presa aquesta disposició de l'alcalde, y cal que's tingui present pera's anys successius, puig aquest any no solzament s'engegaren molts cohets al

Cós del Bou, sinó en casi tots los carrers de Tarragona y fins en lo passeig central de la Rambla de Sant Joan, atapahit de gent, especialment senyoretas, que no devian tindré lo pare alcalde, puig d'altra manera allí hi hauria estat mellor lo *trop de zèle* de la Pescateria.

Afortunadament sembla que va de baixa en nostra ciutat lo xarampió que tantas víctimas ha vingut fent durant una llarga temporada.

En canvi ve fent la dita malaltia bon nombre de víctimas entre la quixalla dels pobles del Camp de Tarragona, sent de desijar que tan augustiosa situació passi prompte.

Dijous passat no va amenisar lo passeig de la Rambla de Sant Joan la musica militar. En canvi hi haurà musica en las nits d'avuy y demà diumenge.

Nostre estimat amich lo propietari de Constanti D. Francesch Roig, ha tingut la desgracia de perder, víctima del xarampió á la seva filla Pilar, xamosa nena de cinch anys.

Accompanyem al Sr. Roig y á sa distingida familia en la pena que's affigeix per tan sensible pèrdua.

¿Qui es que per edat que tingui no voldrà conservar lo primitiu color dels seus cabells? Pera conseguirlo lo perruquer CASALS poseix un procediment indi, pùrament vegetal, que no taca en lo més mínim lo cutis, reproduceix lo cabell y priva sa cayguda.

TIP. DE FRANCESCH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

G. Serra y Trilla

METGE-CIRURGIA

ex deixeble de l' eminent Dr. Ayna, en malalties de la pell; ex Metge alumne de l' Institut de Alfonso XIII de Bacteriologia y Seroterapia

Malaltias de la pell.-Malaltias eròniques

CONSULTA DE 11 Á 1

TARRAGONA.—Comte de Rius, 20, 2.º

Joan Ruiz y Porta

PROCURADOR

Mendez Nuñez, 16-2.º-TARRAGONA

VÍ NEGRE PUR DE RAHIM

Del terme de Tarragona, procedent del Més de'n Gariot, à 25 cénts. litre.

De venda á ne'ls sellers: Carrer de Sant Domingo (Llimoners) 14 y Sant Llorenç, 18.

CAMISERIA DE PAU BRÚ

Acaben de rebres totas las novetats pera la propera temporada. Extens assortit de cor-

batas, panyos, gèneros de fil, de punt, etz., etz. Veritable perfecció en la confecció de camises pera home y roba blanca de senyora.

Comte de Rius, 24.—TARRAGONA

SABATERIA

DE TERESA SALAS

MAJOR, 8 (Cantonada al carrer de Caballers) Gran assortit de calsat negre y de color. Preus baratissims.

Especialitat en los calsets á mida.

CONFITERIA

DE Joan Serra

23, COMTE DE RIUS, 23 En aquest antic y acreditat establecimiento hi trobàran un gran assortit de dolços exquisits y vins y licors del país y estranger de totas classes y preus. Serveys complets per casaments y batiments.

COLONIALS

DE AGUSTI LITERAS

</div

Serveys de la Companyia Trasatlàntica de Barcelona

Línies de Cuba y Méjich.—SERVEY DEL NORT.—Lo dia 16 de Juriol sortirà de Bilbao, l'19 de Santander y l'20 de Coruña, lo vapor

Alfonso XII

directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera litorals de Cuba y pera Costafirmé y Pacific, ab trasbord à Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia, y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, també ab trasbord à Habana.

SERVEY DEL MEDITERRANI.—Lo dia 25 de Juriol sortirà de Barcelona, l'27 de Málaga y l'30 de Cadiz, lo vapor

Montserrat

directament pera Nova York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units y litorals de Cuba. També s'admet passatge y càrrega pera Puerto Plata, ab trasbord à Habana.

Línia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Juriol sortirà de Barcelona, l'13 de Málaga y l'15 de Cadiz, lo vapor

C. de Cadiz

directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord à Habana. Combina pel ferro-carril de Panamá ab les companyias de navegació del Pacific pera quals ports admets passatge y càrrega ab billets y coneixements directes. Combinació pera l' litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge y càrrega pera Puerto Plata ab trasbord à Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, ab trasbord à Habana.

Línia de Filipinas.—Lo dia 20 de Juriol sortirà de Barcelona, havent fet las escalas intermitjas, lo vapor

Isla de Luzón

directament pera Port-Said, Suez, Aden, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa oriental de Africa, de la India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línia de Buenos Aires.—Lo dia 3 de Juriol sortirà de Barcelona, l'5 de Málaga y l'7 de Cadiz lo vapor

P. de Satrustegui

directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires. Admet passatge y càrrega pera Rio Janeiro, Santos, Punta Arenas (Chile), Coronel y Valparaiso, ab trasbord à Cádiz al vapor de la Línia del Brasil.

Línia de Canarias.—Lo dia 17 de Juriol sortirà de Barcelona, l'18 de Valencia, l'19 d' Alacant, lo 20 de Málaga y l'22 de Cádiz, lo vapor

M. L. Villaverde

directament pera Casablanca, Mazagán, Las Palmas y Santa Cruz de Tenerife, retornant per Cádiz, Alacant, Valencia y Barcelona.

Línia de Fernando Poó.—El dia 25 de Juriol sortirà de Barcelona y el 30 de Cadiz, el vapor

Larache

pera Fernando Poó, ab escalas en Casablanca, Mazagán y altres ports de la Costa occidental d'Africa y Golf de Guinea.

Línia de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dilluns, dimecres y divendres.

Sortidas de Tanger: dimarts, dijous y dissabtes.

Per més informes dirigir-se a l'agent D. Emili Borrás.

Drogueria Plana

Antiga casa Figueras

Real 6, cantonada Rebolledo 20

En aquesta casa trobarà la indústria, la agricultura y les arts, un complert surtit de drogas, sulfat y primeras matèries pera abusos ab riquesa garantida y de importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT

Sofre FLORESTILLA de la millor marca
TARRAGONA

Farmacia Plana

al costat de la antiga

CASA FIGUERAS

REAL, 6.—TARRAGONA

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen. Complert assortit de medicació pera curas antisèpticas. Especialitats nacionals y extrangeras.

Ayguas minero-medicinals

TARRAGONA

Y 'L MÉS ECONÓMIC

Desconfíin de las imitaciones

Per la venda y conservació dels mecheros dirigir-se al representant
MARIAN CLANXET, CARRER DE LA UNIÓ, 14, TARRAGONA

TO THOM FOTÓGRAF

À LA CASA DE DROGAS Y PRODUCTES QUÍMICOS

DE SEBASTIÀ CARDONA

Trobarà els aficionats à la fotografia un assortit complert de cambres, trespeus, cubetas, prempses, escorredors, dipòsits d'ayga, esfumadors, calibres, fanals de varis formes, cartolinas, paper citrat Lumière, paper bromurat il·luri. Dipòsit del paper brillant Gelatina citrat de plata y albumina marca "Tamburu".

Cambra instantànea. Llamp exprés

9 per 12 ab 12 chasis 70 pesetas.

9 per 12 ab 6 45

9 per 12 ab 12 100

Exprés mínim 6 1/2 per 9 ab 6 40

6 1/2 per 9 ab 6 extra 13

9 per 12 70

9 per 18 110

Periscope-Delta diafragma iris

9 per 12 ab 6 45

9 per 12 ab 12 100

Exprés mínim 6 1/2 per 9 ab 6 40

6 1/2 per 9 ab 6 extra 13

9 per 12 70

9 per 18 110

de campanya

instantànea Periscope-Delta (Stereoscòpica)

9 per 12 70

9 per 18 110

Tinc lo gust de participar en una nombrosa clientela, que he rebut les cambres Stereoscòpicas (Delta-cartouche) ab propietat de poguer aplicar placas y pel·lícules. Premiada a l'exposició de París ab medalla d'or. Unica casa a Espanya que s'troba en venda.

REVELADOR CARDONA
Unich en sa classe per ser lo més ràpit, no s'altera ni taca

PREUS SENS COMPETÈNCIA

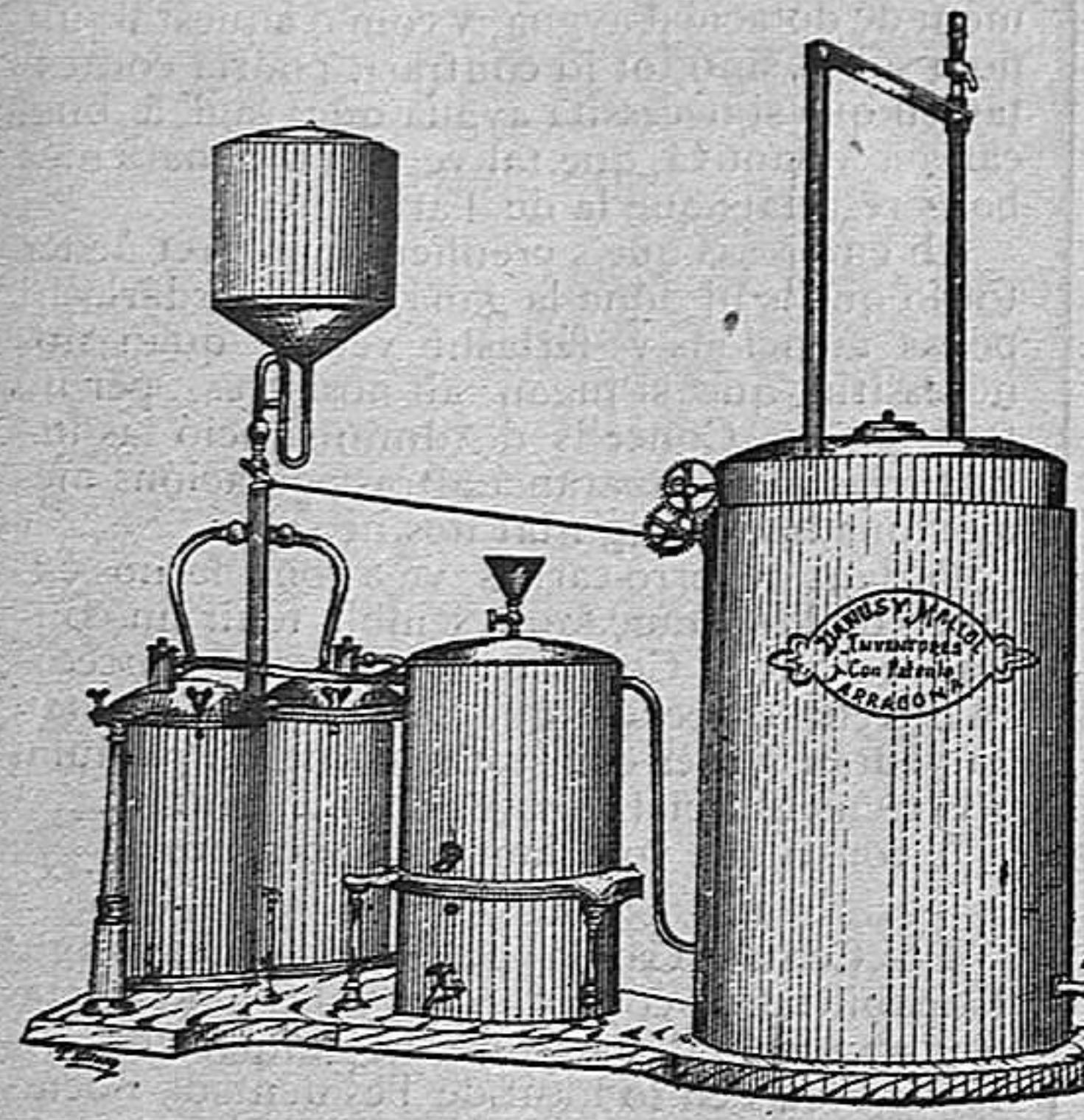
SE DONAN INSTRUCCIONS. LABORATORI À DISPOSICIÓ DELS CLIENTS
APODACA, 27, Y PLASSA D'OLÓZAGA, 9, TARRAGONA

LLEVAT SERRA

Superior á la Zarzaparrilla y á tots los depuratius coneguts fins á la fetxa, pera combatre y fer desapareixer los Forúnculos (Florones) y demés erupcions.

De venda: FARMACIA DEL CENTRO.—Tarragona

Dipòsit general: 9, PELAYO, 9.-BARCELONA

Lo Dr. Jordán

CIRURGIÀ DENTISTA

Ex-alumne del Colegi Espanyol de Dentistes, Ex-operador de la casa del Dr. Treviño, Madrid, etc.

Participa á sos nombrosos clients y al públic en general, que relacionat ab las millors casas extrangeras, pot oferir dents artificials á preus molt ventajosos.

Pera las operacions odontològicas que dit senyor cràctica, compta ab tots los anestesichs fins al dia poneguts.

PLASSA DE PRIM 2, PRINCIPAL, REUS
Opera á Tarragona los dimars de las 9 del matí à las 5 de la tarda y los divendres de 3 à 5 de la tarda
RAMBLA DE SANT JOAN 70, ENTRESOI

CONFITERIA DE CABRÉ GERMAN

34, Carrer Major, 34, Tarragona

En aquest establiment s'hi trovarà un gran assortit de galetes, vins y licors de totas classes, tant del país com del estranger a preus sumament reduïts.

Especialitat en encàrrechs pera casaments y batteigs. Avisant ab anticipació s'elaboraran los exquisits dolços inglesos BATS VICTORIAS y BLOCH JANOHAS.

Especialitat en el saborós pastel ESPOA-RUS.

Gran fàbrica de braguers
34, Unió, 34
Herniados (TRENCACTS)

Aquest establiment compta ab los avenços mes moderns y pràctics que la ciència requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopèdics.

Especialitat en lo braguer Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de les trenades.

Grans existencias en braguerets de goma pera la curació radical de les trenadures congénitas y adquirides de l'infància y tot lo concernent á Cirujía y à Ortopèdia.

Casa recomenada per tots los senyors metges que dan tingut ocasió de conèixerla, tant per los gèneros de son catàleg com per los preus reduïts.

Pere Montserrat, Unió, 34-Tarragona

RELLOTGERIA DE F. RIGAU

14, Baixada de Misericòrdia, 14

TARRAGONA

Gran assortit de rellotges de totas classes y preus. Taller de composturas.

BANYS MEDICINALS

AYGUAS DE MAR Y DOLSA

Pera les persones que sufren DOLOR REUMÀTIC Ó INFLAMATORI, així com herpetisme y erupcions, se preparan uns banyos compostos, ESPECIALITAT DE LA CASA, que donan excellents resultats, conforme ho acreditan lo sens nombre de persones que tots los anys se curan.

Fa més de 50 anys que està obrat l'establiment, baix la direcció sempre de sos mateixos amos y propietaris SENYORS SARD, GERMAN, i indicats dits banyos compostos, per la majoria dels senyors metges d'aquesta capital y de fora, lo qual creiem es garanteix suficient pera les persones que tinguin a be visitarlos, ab la seguretat que obtindran un prompte alivio en sus dolències.

BANYES DE RECREU EN BANYERAS O PICAS DE MARBE.

Carrers de Mar, 30 y Lleó, 48.-TARRAGONA

FÁBRICA

d' aparells productors de gas acetilé, al patent d' invenció per 20 anys, de

Danús y Mallol

TALLERS: DESPATX:
Arbós, 9 Comte de Rius, 11

TARRAGONA

Perfecció, economia y llimpieza en lo gass
S' ENVIA CATÁLECHS GRATIS Á QUI 'LS DEMANA

CERVERSERIA MODERNA (A CA 'L BOYRA)

DIPÓSIT DE GEL

Vins de totas classes. Refrescos y licors. Servei á domicili. Resspons tots los días á preus molt acomodo.

Unich representant de la cervesa Moritz. Rambla de Sant Joan, 72, cantonada al carrer de Fortuny.

Gran Saló de Perruqueria
SABATER GERMAN

52, RAMBLA DE SAN JOAN, 52

Los propietaris d'aquest establecimiento tenen lo gusto de oferir al públic lo major esmero en tots los serveis. Especialitat en treballs de cabell per difícils y artístichs que s'igualen. Complert assortit de perruques y demés postissos pera teatre que's lloguen á preus arreglats.

Fàbrica de Gel

DE EMISSI TURRO

SANT MIQUEL, 31, TARRAGONA
Se recomana per la baratura dels preus y la promptitud del servei á domicili.

Sastrería, Camiseria y variis gèneros

DE J. GÜELL

Major, 39.—TARRAGONA.—Major, 39
Pera senyors: Alpacas, estams, gergas, viñeyas, llanillas, drils, camises blanques y de color.

Pera senyores: Alpacas, sedalines, vichys, mussolinias y percalcs d'alta novetat.

Roba blanca, articles pera dols, llenysols de fil y de cotó.

Mundos, paraguas y cotilles, tot á preus baratissims.

Gangas: Se liquidan á preus molt baratos, trossos ó escrupolons de panyos, armurs de seda, llana y estampats.

TRAJOS Á LA MIDA
Major, 39.—TARRAGONA.—Major, 39

Quintana y Torres